

Äldrenämnden

Tid: Torsdagen den 28 augusti 2025 kl. 08:30-12:10, ajournering
09:50-10:05

Plats: Esplanaden, Länken, Stadshuset

Beslutande: Carin Nilsson (S), ordförande
Veronica Kerr (KD), 1:e vice ordförande
Åsa Bäckström (-)(V), 2:e vice ordförande
Fredrik Valham (S)
Anneli Andersson (S)
Robin Enander (S)
Jennifer Kungsman (S)
Lotta Holmberg (M)
Åke Gustafsson (C)
Anneli Hägglund (MP)
Badro Laajab (L)

Övriga deltagare: Se sidan två

Utses att justera: Veronica Kerr (KD)

Sekreterare: §§ 93-96, 98-108
Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Ordförande:
Carin Nilsson (S)

Justerare:
Veronica Kerr (KD)

BEVIS**Justerat protokoll har offentliggjorts genom anslag**

Organ: Äldrenämnden
Sammanträdesdatum: 2025-08-28

Anslaget har satts upp: 2025-09-02

Anslaget tas ner: 2025-09-24
Förvaringsplats: Stadshuset, Skolgatan 31A

Underskrift:
Kevin Tornemar

Övriga deltagare

Ej tjänstgörande ersättare

Ronny Kassman (S)
Ebba Bergqvist (S)
Saleh Saleh (S)
Emmy Olofsson (S)
Rebecca Sellstedt (V)
Berit Edvardsson (V)
Malin Forss (C)
Mats Nilsson (L)
Tomas Westerström (AP)

Tjänstemän

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör
Anna Karlander, kanslichef
Anna Bergström, kvalitetschef
Carina Nylander, ekonomichef
Rebecca Andersson, HR-chef
Mia Tegström, verksamhetschef Hälso- och sjukvård Äldre
Malin Björnerbäck, verksamhetschef hälso- och sjukvård i hemmet
Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef vård- och omsorgsboende
Magnus Börlin, verksamhetschef
Caroline Björnholt, socialt ansvarig samordnare
Kevin Tornemar, nämndsekreterare
Camilla Söderlund, kommunikatör
Helena Forss Johansson, utvecklingsledare
Linda Burén, utvecklingsstrateg
Monica Storm Eriksson, dokumentationshandledare § 95
Catharina Persson, dokumentationshandledare § 95
Susanna Stenlund, verksamhetschef utredning äldre och prevention § 100
Linnea Andersson Due, biståndshandläggare § 100

§ 93

Godkännande av dagordningen

Äldrenämnden godkänner dagordningen

Ärendebeskrivning

Eventuella tillägg och ändringar noteras i dagordningen.

§ 94

Anmälan av jäv

Beslut

Ingen ledamot anmäler jäv.

Ärendebeskrivning

En jävig ledamot får varken delta i handläggningen eller beslut av ett ärende.

§ 95

Diariernr: ÄN-2025/00013

Månadens goda exempel

Beslut

Äldrenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Monica Storm Eriksson och Catharina Persson, dokumentationshandledare föredrar i rubricerat ärende.

Månadens goda exempel är dokumentationshandledarna och demensteamets nya arbetssätt. Det arbete som genomförs ger fina resultat i genomförandeplaners kvalitet och upplevs ge stort stöd till personal för att arbeta mer personcentrerat.

§ 96

Diariennr: ÄN-2025/00003

Ekonomirapporter äldrenämnden 2025**Beslut**

Äldrenämnden godkänner ekonomirapporten t.o.m. juli

Ärendebeskrivning

Carina Nylander, ekonomichef för äldreomsorgsförvaltningen föredrar i rubricerat ärende.

Nämndens budgetavvikelse för perioden januari-juli år 2025 är **+50,3 mnkr**, en positiv budgetavvikelse och klart bättre än samma period år 2024 då avvikelsen var -3,8 mnkr.

Totalt utgörs budgetavvikelsen för perioden av en periodiserad budget som uppgår till 3,0 mnkr.

Den positiva avvikelsen och överskottet mot budget vilar i huvudsak på:

Hemtjänst i ordinärt boende, där hemtjänststimmarna minskat trots budgetökning och är färre än motsvarande period föregående år. Ordinärt boende inkluderar även hälso- och sjukvård, som fortsätter att ha högre nettokostnader än budgeterade, budgetavvikelse -2,5 mnkr. Orsaken är i huvudsak fortsatt höga priser på läkemedel och medicinskt material. Periodiserad budget om 1,0 mnkr.

För verksamhetsområdet totalt, hemtjänst i ordinärt boende, noteras ett överskott mot budget med **+17,8 mnkr**

Vård- och omsorgsboendeverksamheten redovisar lägre verksamhetskostnader och mer intäkter för vårdavgifter, än förväntat för perioden. Antalet belagda platser på särskilt boende liknar föregående år medan antalet belagda platser på korttidsboende aldrig tidigare varit fler. Hälso- och sjukvård i särskilt boende ingår i vård- och omsorgsboende och har för perioden en budgetavvikelse på -4,1 mnkr. En orsak är avstannade priser på läkemedel och medicinskt material.

Umeå kommun
Äldrenämnden

Sammanträdesprotokoll
2025-08-28

Tillsammans med budgetbuffert för eventuellt öppnade av vilande boendeplatser och en periodiserad budget om 2,0 mnkr, ger det för verksamhetsområde Vård- och omsorgsboende totalt ett budgetöverskott om **+16,2 mnkr**.

Gemensamma kostnader och handläggning myndighet visar på överskott mot budget om **+14,7 mnkr** och har följande orsaker; budget för oförutsedda händelser i omställningsarbetet ger ett överskott om +9,7 mnkr, som beror på ännu ej uppkomna kostnader av planerade aktiviteter. Digital omställning ger överskott på grund av att införandet av nytt verksamhetssystem pausats och att nya digitala initiativ med tillhörande licenser bedöms komma längre fram under året. Rekrytering till utökad hårdvaruförvaltning och ny enhet digital vård och omsorg, pågår. Utbildnings-, praktik-, rehab insatser och introduktionsutbildning i samband med sommarrekrytering, har genomförts men endast delar av kostnaderna har redovisats under juni. Periodiserad budget ackumulerat för de gemensamma kostnaderna och utrednings bistånd, är 0 mnkr för aktuell period.

Samtliga verksamheters intensiva arbete under senare delen av år 2024, med att säkerställa den ekonomiska balansen inför år 2025 utifrån minskade statliga bidrag, har gett effekt som håller i sig och öppnar för möjligheter att intensifiera arbetet med omställningsarbetet. De väntade personalkostnadsökningarna under första delen av sommarperioden har uteblivit.

Akkumulerat budgetavvikelse (mnkr)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Prognos	Årsbudget	Verksamhetens andel % av total årsbudget
1. Nämnd- styrelseverksamhet	0,1	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4						0,0	2,6	0%
2. Hemtjänst i ordinärt boende över/under 65 år	-0,3	2,3	6,0	11,1	13,7	14,8	17,8						18,0	524,1	38%
-varav dagverksamhet i ordinärt boende	-0,1	-0,1	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3	0,5						0,0	12,2	
- varav hälso- och sjukvård i hemmet	-1,0	-1,8	-1,8	-1,5	-1,9	-3,4	-2,5						-4,0	124,9	
3. Vård- och omsorgsboende inkl korttidsboende	0,9	4,0	12,3	12,7	14,7	14,3	16,2						26,0	739,9	53%
-varav korttidsboende inkl HSL	-0,2	-0,2	0,2	0,0	0,0	-0,3	-0,8						-2,0	67,4	
- varav hälso- och sjukvård särskilt boende	-1,1	-2,2	-2,1	-3,2	-4,2	-5,4	-4,1						-5,0	113,4	
4. Öppen verksamhet ej bistånd	0,2	-0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	1,2						0,0	17,0	1%
5. Gemensamma kostnader och handläggare myndighet	2,9	6,9	9,1	11,1	12,0	12,7	14,7						1,0	113,5	8%
Akkumulerad budgetavvikelse 2025	3,8	13,3	27,7	35,3	41,0	42,4	50,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	45,0	1 397,1	100%
Akkumulerad budgetavvikelse 2024	-3,0	0,0	-2,1	-6,3	-3,0	-3,6	3,8	5,5	10,3	12,3	16,7	20,5	15,0		

Under perioden januari till juli har nämnden erhållit intäkter, riktade och generella bidrag om totalt 162,6 mnkr. Det är en minskning med 7% jämfört med samma period år 2024.

Den del av intäkterna som består av; avgifter och hyror till medborgare enligt maxtaxan och verksamhetsförsäljning, uppgår till totalt 107,5 mnkr och jämfört med januari-juli 2024 har de intäkterna ökat med 3%. Statliga bidrag enligt regeringsbeslut uppgår till 55,1 mnkr, har minskat 21% motsvarande samma period år 2024. Bidragen som erhållits för perioden är äldreomsorgssatsning, äldreomsorgslyftet, god och nära vård, och del av prestationsbaserat bidrag för 2023 som inkom år 2024, för ökning av sjuksköterskor. Generella bidrag som andel av de statliga bidragen som år 2025 utgörs av prestationsbidrag har minskat med 82% jämfört med samma period 2024.

Verksamhetens totala kostnader uppgår till 927,1 mnkr under perioden och är 19,2 mnkr lägre än motsvarande period föregående år. Personalkostnaderna utgör den betydande andelen med 731,5 mnkr och visar på 1% högre andel av totalkostnaderna, 79%, jämfört med föregående år samma period. Orsakerna till förändringen är ett netto av löneökningar i kombination minskade pensionskostnader som en del i personalomkostnadspåslaget. De samlade månadslönerna för perioden, ligger i huvudsak på samma nivå som föregående år medan timlöner har ökat med 22%. Övertidskostnaderna ligger 5% högre jämfört med samma period föregående år och utgör 1% av de totala personalkostnaderna. OB jour/beredskapsersättning för hel- och deltidspersonal och timanställda minskar något men har ökat med 5% jämfört med år 2024 samma period. Totala personalkostnader har minskat med 1% i jämförelse med föregående år samma period.

Övriga driftskostnader utgör 88,9 mnkr eller 10% av totala verksamhetskostnader, det är 1% större andel än föregående år och kostnadsökningen jämfört med motsvarande period föregående år är 2%. Prisökningarna från tidigare år ligger kvar på samma nivå vad livsmedel, hygien- och sjukvårdsmaterial samt förhyrning av hjälpmedel och IT licenser. Efter en period av minskade transportkostnader där

verksamheterna arbetat med logistikplanering, ses dock under april-juni en ökning för att sedan minska markant under juli.

Köp av huvudverksamhet uppgår till 106,7 mnkr eller 12% av de totala verksamhetskostnaderna och har minskat med 14% i jämförelse med föregående år. Orsakerna till det beror framför allt på minskat antal timmar i hemtjänsten.

Nettokostnader/ackumulerat utfall/resultat per juni år 2025 är 764,6 mnkr och innebär att 94 % av budgeterat resultat har förbrukats, budget 814,8 mnkr. Budgetavvikelsen om +50,3 mnkr för den aktuella perioden utgör 4% av årsbudget.

Nämnd och styrelseverksamhet

Arvoden har betalats enligt plan. Budgetavvikelse efter juli +0,4 mnkr och beror delvis på att inga nämndsmöten genomförts under juni och juli. Årsprognosen bedömdes till 0 mnkr.

Hemtjänst i ordinärt boende inkl. Hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård)

Budgetavvikelsen för hemtjänst totalt inklusive hemsjukvård och dagverksamhet är +17,8 mnkr, inkluderat förstärkt periodiserad budget med +1,0 mnkr. I resultatet för hemtjänst ingår verksamheten "Din kommunala hemtjänst" och ersättning till sju privata hemtjänst utförare enligt LOV, samt kostnader för anhörigvård, hemsjukvård, dagverksamhet och biståndsbedömning i ordinärt boende.

Enbart hemtjänst i ordinärt boende har jämfört med ackumulerad budgetavvikelse föregående år, en fortsatt markant uppbromsning av kostnader, budgetavvikelse +14,8 mnkr. Orsakerna är dels att budget för hemtjänstverksamhet totalt har förstärkts år 2025 för att ha beredskap för eventuella volymökningar, det uppgår i budgetavvikelsen för perioden, till +5,8 mnkr. Men framför allt består budgetöverskottet av en kraftigt fortsatt minskning av totala antalet hemtjänsttimmar och personer med hemtjänst. Antal hemtjänsttimmar är lägre än föregående år och visar liknande antal som före pandemin. Arbetet med förebyggande åtgärder och strukturella uppföljningar har gett önskad effekt. Det leder tillsammans

med minskade kostnader i "Din kommunala hemtjänst" också till en minskad kostnad för köp av huvudverksamhet som minskat med 14%, jämfört med föregående år samma period. Nettokostnaderna för din kommunala hemtjänst har minskat löpande under senare delen av 2024 och medfört minskade nettokostnader med 8%, jämfört med samma period föregående år. Årsprognos +14,0 mnkr.

Dagverksamhet utgör +0,5 mnkr och beror på färre aktiviteter under sommaren. Årsprognos 0 mnkr.

Hälso- och sjukvård i ordinärt boende (hemsjukvård) visar på en ökning av nettokostnader med 2%, jämfört med januari och juli år 2024 där personalkostnader och övrig förbrukning har ökat under årets första månader och minskade tillfälligt under april, för att därefter öka igen. Budgetavvikelse -2,5 mnkr, för perioden och årsprognos -4,0 mnkr.

Årsprognosen i den samlade verksamheten hemtjänst i ordinärt boende, inklusive hälso- och sjukvård i hemmet och dagverksamhet, bedöms till +18 mnkr avseende budgetavvikelse. Prognosen och utfallet utgår från att antalet timmar i hemtjänsten fortsatt håller sig på nuvarande nivå under året genom att omställning till förebyggande insatser ökar.

Vård- och omsorgsboende inkl. korttidsboende och Hälso- och sjukvård
Överskott, i jämförelse med budget, under perioden om totalt +16,2 mnkr. I budgetavvikelsen ingår förutom vård- och omsorgsboende (särskilt boende) även korttidsboende och hälso- och sjukvård inom vård- och omsorgsboende.

Av det totala överskottet mot budget redovisar särskilt boende en budgetavvikelse om +21,1 mnkr för januari till och med juli. Kostnader för personal är lägre än samma period föregående år. Budget för första halvåret är ökad genom periodiserad budget som påverkar perioden med +2,0 mnkr. Observera att fler platser på vård- och omsorgsboende var i drift motsvarande period år 2024, på både Prästsjögården och Haga, samt att det nu är färre placeringar än för ett år sedan. Åtgärder för att minska förbrukningskostnaderna har gett resultat i minskning med 5% jämfört med januari-juli 2024 medan lönekostnaderna har minskat med 1%. Pausade

boendeplatser förväntas öppna under senare delen av året och ger en årsprognos om +19,0 mnkr.

Korttidsboendeplatserna är överfulla och redovisar en budgetavvikelse för perioden med -0,8 mnkr, verksamheten arbetar fortsatt med åtgärder. Årsprognosen bedöms till -2,0 mnkr.

Inom hälso- och sjukvården på vård och omsorgsboende krävs fortsatt avancerade insatser och nettokostnaderna överstiger budget för perioden, en budgetavvikelse om -4,1 mnkr för perioden. I underskottet ingår verksamhetskostnader för timanställda, semesterlön och övrig drift, som under årets första månader i snitt ökade 13% har nu minskat till 0%, jämfört med föregående år samma period. De åtgärder som satts in och väntades ge effekt under första halvåret har delvis skjutits framåt till senare delen av året. Årsprognos för verksamheten -5,0 mnkr.

Total prognos för året avseende vård- och omsorgsboende inkl. korttidsboende och HSL, bedöms till en positiv budgetavvikelse om +26,0 mnkr och utgår från att vård och omsorgsboenden har fortsatt minskade kostnaderna genom att färre platser än budgeterade nyttjats under året.

Öppen verksamhet ej bistånd

Budgetavvikelse för perioden +1,2 mnkr beror på stabiliserade kostnader för preventionsarbete, med arbetsterapeuter och sjukgymnast medverkande i insatsbedömningar. På grund av semester under sommarmånaderna har insatser och aktiviteterna varit färre. Kostnaderna bedöms ligga i balans mot budget beroende av ärenden för arbetsterapeut och fysioterapeut och äldreomsorgens mottagningsenhet. Prognos för året är 0,0 mnkr i förhållande till budget.

Gemensamma kostnader och handläggare myndighet

Överskottet mot budget för gemensamma kostnader +14,7 mnkr, orsakas av några olika företeelser; ökad budgetram för oförutsedda kostnader. Inga kostnader har ännu uppstått och budgetavvikelsen efter juli totalt är +9,7 mnkr. Licenser för ny digitala initiativ år 2025 och kostnader för nytt verksamhetssystem når inte budgetnivå och genererar, för perioden, överskott om +1,8 mnkr. Därtill överskott mot utbildningsbudget och

praktikcentrum om totalt +1,3 mnkr. Bedömningen är att överskottet för digitala licenser och behörigheter samt budget för oförutsedda kostnader, till stor del kommer att nyttjas fram till årets slut. Ingen periodiserad budget för perioden. Årsprognos för budgetavvikelse bedöms till +1,0 mnkr.

Budgetavvikelse om +50,3 mnkr och årsprognos på +45,0 mnkr

Budgetavvikelsen och årsprognosen utgår från att verksamheten har stabiliserat nettokostnadsresultatet i balans mot budget och fortsatt kommer att ha det. Därtill kommer kraftigt minskade antal timmar inom hemtjänsten tillsammans med volymbuffert för hemtjänsttimmar, som bedöms kvarstå orörd året ut. Öppnande av de vilande platserna på Prästsjögården och flytt av särskilt boende Tomtebo till de resterande 30 platser på Västteg vård- och omsorgsboende under hösten samt en längre paus i upphandling av nytt verksamhetssystem.

Den pågående omställningen med förändrat arbetssätt och införande av digital vård- och omsorgsenhet som bidrar till att klara framtidens utmaningar med kompetens, förskjuts till planerad start under hösten. Inkommande statliga bidrag fördelas även år 2025 jämnt under året till utvalda verksamheter och det förebyggande arbetet med bland annat trygghetsskapande teknik fortgår under året. Prognos om +45,0 mnkr i budgetavvikelse vid årets slut.

Investeringsplan

Resultat för investeringskostnader under perioden januari-juli är 6,3 mnkr ställt mot en budget om 22,8 mnkr. Det ger en budgetavvikelse om +16,5 mnkr.

Investeringar och nyttjandet av investeringsbudget har ännu inte riktigt kommit igång men prognos för året är att budget i sin helhet kommer att nyttjas, förutsatt fastighetsförvaltningen lyckas tillhandahålla de lokaler som planerats för. Prognos 0,0 mnkr.

Beslutsunderlag

Bildspel

Umeå kommun
Äldrenämnden

Sammanträdesprotokoll
2025-08-28

Beredningsansvariga

Carina Nylander – Ekonomichef

§ 98

Diariernr: ÄN-2025/00171

Yttrande över remiss - Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor SOU 2025:45

Beslut

Äldrenämnden godkänner yttrandet - Remiss av slutbetänkandet *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor* (SOU 2025:45) från Justitiedepartementet enligt förvaltningens förslag.

Ärendebeskrivning

Umeå kommun har beretts möjlighet att yttra sig över slutbetänkandet *Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor* (SOU 2025:45) och kommunstyrelsen har överlämnat remissen till de sociala nämnderna och utbildningsnämnderna för yttrande till kommunstyrelsen. Remissen har även fördelas till kommunstyrelsen för yttrande

Äldrenämnden (ÄN) stödjer förslagen och delar i stort utredningens bedömningar. ÄN efterfrågar dock vissa förtydliganden gällande diarietföring och dokumentering av utlämnande av sekretessreglerade uppgifter som inte bedöms vara sekretessbelagda i relation till mottagaren. Vidare gör ÄN en annan bedömning än utredningen i frågan om ekonomiska konsekvenser för kommuner.

Beslutsunderlag

Ökat informationsutbyte mellan myndigheter – några anslutande frågor (SOU 2025:45), Slutbetänkande av Utredningen om förbättrade möjligheter till informationsutbyte mellan myndigheter.

Beredningsansvariga

Maria Sydlén

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

§ 99

Diarienumr: ÄN-2025/00194

Återöppnande av enhet Prästsjögården

Beslut

Äldrenämnden beslutar att:

- En av de stängda enheterna på Prästsjögården ska öppnas så snart som möjligt, med hänsyn till rekrytering och introduktion av ny personal
- Äldreomsorgsdirektör får möjlighet att vid behov fatta beslut att öppna den resterande enhet på Prästsjögården som i nuläget är stängd

Ärendebeskrivning

Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef vård- och omsorgsboende föredrar i rubricerat ärende.

Äldrenämnden beslutade den 21 mars 2024 § 34 att stänga två av sex enheter på det särskilda boendet Prästsjögården, motsvarande 22 platser. Bakgrunden till beslutet var dels en hög andel hyresgäster som tackade nej till att få plats på Prästsjögården, dels att det var ett relativt lägre inflöde av ansökningar till särskilt boende under en period före våren 2024.

Förvaltningen har sedan beslutet kontinuerligt följt hur ansökningar till och platstillgång för särskilt boende har utvecklats. Under sommaren 2025 bedömdes kön till särskilt boende ha nått en så hög nivå att det blivit aktuellt att överväga att öppna de stängda enheterna på nytt. Vid beslut om öppnande behöver hänsyn tas till den tid som krävs för rekrytering och introduktion av ny personal till en enhet.

Beslutsunderlag

Rapport - Återöppnande av enhet på Prästsjögården

Beredningsansvariga

Charlotta Lundström Barsk, verksamhetschef vård- och omsorgsboende
Susanna Stenlund, verksamhetschef Utredning äldre

Beslutet ska skickas till

Charlotta Lundström Barsk

Susanna Stenlund

Äldrenämndens beslutsordning

Förslag till beslut under överläggningarna

Veronica Kerr (KD) – bifall till äldreomsorgsförvaltningens förslag till beslut

Propositionsordning

Äldrenämnden beslutar i enlighet med Veronica Kerrs förslag.

§ 100

Diariennr: ÄN-2024/00158

Återkoppling av nämndinitiativ - Biståndshandläggare på akuten

Beslut

Äldrenämnden har tagit del av informationen

Ärendebeskrivning

Susanna Stenlund, verksamhetschef utredning äldre och Linnea Andersson Due, biståndshandläggare föredrar i rubricerat ärende.

Äldrenämnden får en återkoppling i initiativärendet "Biståndshandläggare på akutmottagningen". Ärendet inkom till nämnden 2024-08-29 och initierades av Lotta Holmberg (M). Förslaget i ärendet var att äldrenämnden ska placera en biståndshandläggare på akutmottagningen på Norrlands universitetssjukhus (NUS).

Under nämndens sammanträde 2024-12-19 informerades det om den gemensamma samverkansstrukturen mellan äldreomsorgsförvaltningen och Regionen kallad "Arena 2". Inom ramen för detta arbete har uppdrag formulerats och en styrgrupp tillsatts med syfte att utreda insatser för att minska antalet äldre personer som söker sig till akutmottagningen utan medicinsk orsak, minska antalet inläggningar och se över möjligheten till att en biståndshandläggare stationeras på akutmottagningen.

Beslutsunderlag

Beslut äldrenämnden § 82

Beslut äldrenämnden § 133

Bildspel – Återkoppling äldrenämnden 2024-12-19

Uppdragsplan - styrgrupp Arena 2

Beredningsansvariga

Susanna Stenlund, verksamhetschef Utredning äldre

§ 101

Diariennr: ÄN-2025/00156

Återremiss - Byte av upphandlingsmodell från LOV till LOU för hemtjänst**Beslut**

Äldrenämnden beslutar att föreslå kommunfullmäktige att byta upphandlingsmodell från LOV till LOU för hemtjänst samt att göra nödvändiga justeringar i respektive nämnds reglemente så att ansvaret för upphandling av hemtjänst kvarstår hos respektive nämnd även med en ny upphandlingsform.

Ärendebeskrivning

Anna Karlander, kanslichef föredrar i rubricerat ärende. Umeå kommun inledde en försöksverksamhet med eget val inom hemtjänsten 2005. 2007 beslutade kommunstyrelsen att försöksverksamheten skulle övergå i ordinarie verksamhet och omfatta hela kommunen. Lag om valfrihet (LOV) trädde i kraft 2009 vilket tydliggjorde valet av externa utförare ytterligare och 2010 beslutade kommunfullmäktige att införa LOV inom hemtjänsten vilket är den form av upphandling som tillämpas idag.

Äldrenämnden och individ- och familjenämnden beslutade under våren 2024 att ge äldreomsorgsförvaltningen och stöd- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att studera riskerna för välfärds kriminalitet inom ramen för LOV-avtalets konstruktion och jämföra detta med riskerna för välfärds-kriminalitet inom ramen för LOU-upphandling, samt genomföra en omvärldsanalys av andra jämförbara kommuner. Under beredningen har även en rättslig analys av upphandlingsformerna genomförts och utredningen har kompletterats med material och data fr Rådet för kommunala analysers (RKA) angående hemtjänst för Umeå och liknande kommuner, äldrenämndens respektive individ- och familjenämnden egna data gällande antal timmar och brukare fördelat på kommunal och extern hemtjänst samt en analys utifrån införandet av digitalisering och kvalitet inom hemsjukvården.

Individ- och familjenämnden respektive äldrenämnden föreslog efter ovanstående beredning kommunfullmäktige:
att byta upphandlingsmodell från LOV till LOU för hemtjänst.
att göra nödvändiga justeringar i respektive nämnds reglemente så att ansvaret för upphandling av hemtjänst kvarstår hos respektive nämnd även med en ny upphandlingsform.

Vid behandling av ärendet i kommunfullmäktige beslutade Kommunfullmäktige att återremittera ärendet (minoritetsåterremiss) med syftet att komplettera beslutsunderlagen utifrån följande riktlinjer:

1. att en beskrivning tas fram om hur ett nytt system för hemtjänsten i Umeå baserat på LOU ska utformas inklusive en tydlig specifikation av hur kravställning, avtalsvillkor och uppföljning skulle utformas under ett LOU-system jämfört med nuvarande LOV-system
2. att synpunkter inhämtas från berörda anhörigorganisationer samt kommunens pensionärsråd och funktionshinderråd
3. att synpunkter inhämtas från de privata utförare som idag utför hemtjänst inom ramen för LOV.

Beslutsunderlagen har nu kompletterats med beskrivning av hur ett nytt system för hemtjänsten i Umeå baserat på LOU ska utformas inklusive en tydlig specifikation av hur kravställning, avtalsvillkor och uppföljning skulle utformas under ett LOU-system jämfört med nuvarande LOV-system.

Beslutsunderlagen har även kompletterats med beskrivning av hur förankring sker och hur synpunkter från samtliga berörda intressenter/aktörer (anhörigorganisationer, pensionärsråd, funktionshinderråd, fackliga organisationer, brukare, befintliga och potentiella leverantörer, statliga och offentliga myndigheter etc.) inhämtas och nyttjas i fortsatt beredning.

Beslutsunderlag

Kompletterande beslutsunderlag med anledning av minoritetsåterremiss

Beredningsansvariga

Anna Karlander, äldreomsorgsförvaltningen
Dan Gideonsson, stadsledningskontoret
Anna Nordström, stadsledningskontoret

Äldrenämndens beslutsordning

Förslag till beslut under överläggningarna

Carin Nilsson (S) med bifall av Åsa Bäckström (-)(V) - bifall till äldreomsorgsförvaltningens förslag till beslut

Veronica Kerr (KD) med bifall av Åke Gustafsson, Lotta Holmberg, Badro Laajab - avslag till äldreomsorgsförvaltningens förslag till beslut

Propositionsordning

Ordföranden ställer sitt förslag och Veronica Kerrs förslag under proposition.

Votering begärs och verkställs.

En ja-röst innebär bifall till äldreomsorgsförvaltningens förslag till beslut och en nej-röst innebär avslag till densamma.

Resultat av votering redovisas nedan.

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Ordf. Carin Nilsson (S)	X		
V. ordf. Veronica Kerr (KD)		X	
2:e v. ordf. Åsa Bäckström (-)(V)	X		
Fredrik Valham (S)	X		
Anneli Andersson (S)	X		
Robin Enander (S)	X		
Jennifer Kungsman (S)	X		
Lotta Holmberg (M)		X	
Åke Gustafsson (C)		X	
Anneli Hägglund (MP)		X	
Badro Laajab (L)		X	

Resultatet av voteringen blev 6-ja röster och 5 nej-röster, ingen ledamot avstår från att rösta.

Ordförande finner därmed att nämnden beslutar i enlighet med sitt eget förslag.

Reservation

Veronica Kerr (KD), Lotta Holmberg (M), Åke Gustafsson (C) och Badro Laajab (L) reserverar sig emot beslutet med följande motivering:

"Det beslutsunderlag som presenterats efter kommunfullmäktiges återremiss i maj anser vi inte uppfyller inte de krav som ställdes. Varken en tillräcklig beskrivning av hur ett nytt LOU-system skulle utformas eller de synpunkter som skulle inhämtas från anhörigorganisationer, pensionärsråd, funktionshinderråd och utförare finns med. Konsekvensanalysen är bristfällig och frågor om kvalitet, rättssäkerhet och valfrihet för brukarna lämnas obesvarade. Vi anser att ett så avgörande beslut om framtidens hemtjänst måste vila på ett fullständigt och genomarbetat underlag och vi kan därför inte ställa sig bakom det förslag som nu lagts fram."

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

§ 102

Diariennr: ÄN-2025/00015

Sammanträdestider äldrenämnden 2026**Beslut**

Äldrenämnden fastställer datum för presidieberedning och nämndssammanträden enligt följande

Presidieberedning <i>Dag: Torsdag Tid: 08.30-10.30 Lokal: Gränden/Hornet/Sekretessen eller digitalt via Teams</i>	Nämndsammanträde <i>Dag: Torsdag Tid: 08.30-12.00 (om inte annat anges) Lokal: Esplanaden (om inte annat anges)</i>
15 januari	29 januari
12 februari	26 februari (08.30-15.00)
12 mars	26 mars
9 april	23 april
7 maj	21 maj
Studiebesök 11 juni	
13 augusti	27 augusti
10 september	24 september (08.30-15.00)

8 oktober	22 oktober
5 november	19 november (08.30-15.00)
3 december	17 december

Beredningsansvariga

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Rosa Sundin, nämndsekreterare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Äldrenämndens ledamöter och ersättare

Äldreomsorgens ledningsgrupp

Inspektionen för vård och omsorg

§ 103

Diariernr: ÄN-2025/00167

**Fastställande av datum för planeringsdag inför
äldrenämndens verksamhetsplan 2026**

Beslut

Äldrenämnden beslutar att planeringsdagen ska genomföras den 7 oktober 2025.

Beslutet ska skickas till

Äldrenämndens ledamöter och ersättare

§ 104

Diariennr: ÄN-2025/00196

Nämndinitiativ - Återgång till individbaserade beslut i hemtjänsten tills ramtid kan införas (M, KD, L, C)

Beslut

Äldrenämnden uppdrar till äldreomsorgsförvaltningen att bereda ärendet.

Ärendebeskrivning

Föreligger nämndinitiativ från Moderaterna, Kristdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet, av vilken följande framgår:

”Umeå kommun införde under våren 2024 ett system med fasta schablontider inom hemtjänsten, där följden i praktiken blir att insatser ska utföras enligt generella tidsmallar snarare än individuella behov. Systemet har kritiserats av både personal, utförare och brukare för att vara stelbent, skapa stress och minska möjligheten till en värdig och personcentrerad omsorg.

Socialdemokraterna och Miljöpartiet har i budget för 2026 gett förvaltningen i uppdrag att utreda införandet av ramtid i syfte att minska minutstyrningen. Detta arbete är dock ännu inte påbörjat och under tiden kvarstår de negativa effekterna av schablontiderna.

Det är orimligt att först invänta en utredning och sedan ett införande, när konsekvenserna för både brukare och personal är välkända. Beslutet om att införa fasta schablontider är dessutom inte ett politiskt beslut fattat i nämnden, utan en administrativ förändring som därför också kan återtogs administrativt – givet ett tydligt politiskt ställningstagande från nämnden.

1. Individ- och familjenämnden ger förvaltningen i uppdrag att omedelbart upphöra med fasta schablontider för utförande av insatser inom hemtjänsten.

2. Att kommunen tills vidare inför ett system med utförande av insatser baserade på individuella behov, tills ett ramtidssystem är infört.
3. Att förvaltningen säkerställer att resurssättningen under övergångsperioden speglar faktiska behov hos brukarna och inte en schabloniserad mall

Beslutsunderlag

Nämndinitiativ

§ 105

Diariennr: ÄN-2025/00011

**Anmälan av delegerade beslut/anmälningssärenden
äldrenämnden 2025****Beslut**

Äldrenämnden godkänner redovisningen av anmälningssärendena och de delegerade besluten.

Ärendebeskrivning

Beslut som har tagits på delegation från nämnden och ärenden som ska anmälas till nämnden redovisas nedan.

Anmälningssärenden

Ärendenummer	Dokumentrubrik
ÄN-2024/00002	Årsbokslut och delårsrapporter äldrenämnden 2024 - Beslut årsredovisning 2024 kommunfullmäktige § 76
ÄN-2025/00001	Budget, verksamhetsplan och internkontrollplan äldrenämnden 2026 - Beslut och anvisning för nämndernas och bolagens verksamhetsplanering inför 2026
ÄN-2025/00007	Delegationsbeslut äldrenämndens ordförande 2025 - Kurser och konferenser juni
ÄN-2025/00040	Samråd vård och omsorg 2025 - Länssamverkansgruppen - Samråd hälsa, vård och omsorg 2025-05-23
ÄN-2025/00041	Umeå kommuns pensionärsråd 2025 - Minnesanteckningar med bilagor 2025-05-16
ÄN-2025/00068	Ilex Sarah ID 703 3.1.2-09314/2025 - Beslut avslut från Inspektionen för vård och omsorg 3.1.2-09314/2025-5
ÄN-2025/00141	Arkivbeskrivning äldrenämnden 2025 - Arkivbeskrivning äldrenämnden 2025
ÄN-2025/00146	Projekt - Stärka omvårdnadspersonalens kompetens i vardagen - Slutrapport
ÄN-2025/00146	Projekt- Stärka omvårdnadspersonalens kompetens i vardagen - Projektplan

Umeå kommun
Äldrenämnden**Sammanträdesprotokoll**
2025-08-28

ÄN-2025/00158	Anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten - Anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten Personuppgiftsincident ID 1041878
ÄN-2025/00193	Anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten ID 1052256 IMY-2025-14951 - Anmälan personuppgiftsincident ID 1052256 IMY

Beredningsansvariga

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

§ 106

Återkoppling kurser och konferenser

Ingen återrapportering finns att ge.

§ 107

Övriga frågor

Lotta Holmberg (M) ställer en fråga med anledning av en händelse som uppmärksammas i media gällande vård i livets slutskede.

Verksamhetschefen Charlotta Lundström Barsk svarade att händelsen har Lex Sarah-rapporterats och att en utredning pågår.

§ 108

Diariennr: ÄN-2025/00012

Äldreomsorgsdirektören informerar

Beslut

Äldrenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör informerar om aktuella frågor i förvaltningen. Informationen handlar bland annat om:

- Sommaren 2025
- Lex Sara och Lex Maria
- Eskaleringstrappan
- Rapport från hemtjänsten

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av de personer som listas i signaturpanelen.

Underskrifterna uppfyller kraven för avancerad elektronisk underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan valideras enligt internationella standarder i en valideringstjänst som uppfyller förordningen. Validering kan exempelvis göras här: <https://validate.signport.se/>

Där finns även information om hur validering kan göras i Adobe Acrobat Reader.

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper, eller 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet kan valideras.